

САНАА ОЛЛОХ

Х а н ы а т
1931 снл алтынны
15 күнүттэн тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЯ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

1986 снл. Ахсынны 20 күнэ. | Снана
СУБУОТА | 3 харчы.

КСК—ИИТЭР ҮЛЭ КИИНЭ

ССКП Кинн Комитета 1985 снл бейн 12 күнүттэн «Клубай учреденелары уонна спортивнай тутуулары туһаныны тупсары туһунан» уурааган олоххо киллэрин саргына. Ула сага формата үлэиттэр сынналарын, илэит кэмнэрин ой-санаа, эт-хана өтүтүн сыйдылларыгар туһаан туһалаахтык агаараларыгар ордук алаах кыахтары, усулуобуйаны үскөтөр, итиннэхэ агаан ылыллар үлэни ордук дыйылаах, хаачыстыбалаах өтөрөр.

Билигин оройуонна алта—Кытаанахха, Вахсыга, Хоптового, Хатысыга, Чыаппарага уонна Муудайга—культурнай-спортивнай комплекстар төрүтүннэр. Ол кэмтэн, ыам ыйыттан, балаһаан аста. Сага форма туох ордуктаабын олох бэйэтэ көрдөрдө.

Комплекстар бэйэлэрин састааптарыгар кинир бары тарытталар күөстөрү көдүүстээхтик аттаран ийилиннэ ортотутар ылыллар идеянай-политический, маассабай-культурнай уонна спортивнай дьаһаллары тарытталар.

Ула сүрүн докумуонунан КСК кэлэн былаана буолар. Ол социальнай-экономический сайдыы былаанын кытта ыкса өтүтүлүктүк, учреденелар уонна тарытталар экилэрин учууттаан олохтуулаах. Былааны оройуону уонна олоххо киллэринин координационнай совет сүрүнүтүр, хонтуруоллуур. Итиннэхэ агаан оройуоннар—Нам, Ордоник-Мирная, Мирная куорат, а. д. а.—оройуонмут итинтэн Кытаанахтаабы КСК бастын опытыгарын туһаннаах сөп.

Итиннэхэ урут үтөс буола олохсуйбут ийилиннэни курахтаһылларга, уусуран самодельноска эрэ ыктынырыллан кэмтэн кэмтэр тэһиэ түһүн дьаһалларын мунурданылаахха. Ула утумнаах буолуохтаах, ийилиннэни ийит аракатын тардыахтаах. Билигин ийи барыта илээн кэмнэ дьэтигэр олохтор эрэ көдүүстээхтик агаарыгар кыахтар үөскэтилиннэлэр—Ыал барыта теледзордаах, үчүгэй библиотекалаах, магнитофоннаах. Ол эрэри дьонтон тэһиэ, бэйэ эрэ ырыллан мунурданылаахтар сөп. КСК итиннэхэ—личность обществодон тэһиитигэр утары буолуохтаахтар, дьон бэйэ бэйэлэрин кытта чутасыйыларыгар усулуобуйаны үөскөтүлүктүк. Маныаха ийилиннэни ийит аракатыгар быһаччы тийэр народнай депутаттар, комсомольскый, профсоюзнай активистар үлэлэрин күүһүрдэр бэһиннэстээхтэр. Быстахтык ылаахха, барка олохтонон ийит, производственной гимнастика умнулуна, биер ийитэристээхтэр түмүүлэрэ эмиз уота-күбэ мөлөтө, туруктаах арай үткүү, ырыа коллективтарын тарыи кылаабыта. Итиннэхэ КСК истэринэн үлэтир методический секциялар үлэлэрингэр айымнылаахтык сыһаннаһаллара, катана, туох үчүгэй, сага баарын биллэрин, үөрөтөн бэйэрэ сөп түбөһөр ына ырыттан оройоллоро, олоххо киллэргэ дьаныардаах буолаллара эрийиллэр.

Эбэх ылаахаттары материалый би-

за мөлөтө үөскөтө. Культура дьэтир, спортивнай саалалар тымыллар, оборудованиелара мөлөх. Итиннэхэ, бастакытын, баар бааны көдүүстээхтик туһанылаахха. Холбоор, Эрилин Эрилин аатынан совхоз Хоптовогоу спортивнай саалата тутулан баран быһыа үтүө кыһылын үлэлээбэт. «Мандарай» совхоз Соловьевтаары Кудуратын дьэтир ийитер системата хас да кыһын кайа тосгон баран быһыа уларытылаан олохулуна. Субургуоскай аатынан совхоз Хатылытаабы Кудуратын дьэтир аарийнай туруктаан быһыл күһүн сабылына. Ити барыта хаһаайын ыһаан-ныта суоһуттан, кэмтэр болдомтотун уурбатагыттан.

Ийилиннэни, КСК ис хоһооннорунан уонна тутууларынан ОАПХ чугастар. Үлэиттэри культурнай хаачыһыы эйгэтигэр кинилэр былааннара дьүөрэлээлэр. ОАПХ Типовой балаһыаньытаагы кини тыа сирдэрин ийилиннэстээх туууннарын тупсарай олохуулаах бөһүөктэргэ кубулуохтаабын сөргө КСК-лар уонна культура, спорт тарытталар тарыттар производственной, социальнай-экономический сайдыыны кытта ситимнэх дьаһалларын үбүлүктээгин туһунан чуолкайдык этиллэр. Оройуон совхозтара ити бэһиннэстэрин толорууга үлэлэрин нэгэтихтэрин наада. Быстахтык ылаахха, киниэммит клубнай системалар, КСК-лар совхозтары, культура отдела ОАПХ-ны кытта дуосагар туһураан үлэлэтиннэрин практикалаахха. Дуосагар быһыытынан, ОАПХ үлэиттэр сыннааланнары тарыи материалый өтүн уйунар, отгон культура учреденелара, КСК-лар ол дьаһаллары дьирин ис хоһоонноохтун, ийитэри-иһиэти, көдүүстээхтик ыпытыта толору эппиэтинэни сүтэллэр. Комплекстар ытар бары дьаһалларыттан ийитер үл селсоветтар исполкомнарын спецпредставителарыгар киллэриилэстээх. Ол үбү координационнай совет «Сельский Советтар сүрүн бырааптары уонна бэһиннэстэрин туһунан» ССРС Верховной Советын Президиумун Бйаабын 13 пуунун тэрдүс ыстатыйатыгар сөп түбөһиннэрин дьаһайар. Кини анал сметада олохуран ытыллар бары дьаһаллары тарыиһа уонна көдүүстээхтэргэ ороскуоттуур. Комплекстар материалый-финансовый секцияларын үлэлэрин хара манайыттан былааннаахтык тарыи ити ийитэстэри туоратылаах, үлэни уларыта тутууга тирэбинэн буолуохтаах.

КСК-лар бэйэлэрин аналларынан ийилиннэни ийитэри тарытталары—Культура дьэтиги, олохулаах, библиотеканы, оро салтарын, общественной уонна хаһаайыстыбаннай тарытталары—биер сыалга-сорука түмөн килиннэни үлэлэтихтээхтэр, ийитэр үлэ киниэринэн буолуохтаахтар. Ол эрэри Вахсыттан уонна Кытаанахтан ураты сирдэргэ ити өссө да кыада ийик, үлэ уруксулуу устар. Координационнай советтар үлэлэрин көрдөбүлгэ дьүөрэлэни уларыта тутууга эричиннэхтик ыскаллара, айымнылаахтык сыһаннаһаллара эрийиллэр.

МЕДИКТАР КӨМӨЛӨРӨ

Дьэтир ийитэргэ ыылыллыбыт сүөсүтүт күнүтүр оройуоннабын кини балыһа үлэиттэргэ ийитинэй кыттыны алаахтар.

Ахсынны 12—13 күнүтүр шифтээх Субуруоскай аатынан совхоз кини отделениеттар доуоһу ийитэччилэр доуоһууларын туруга барбаркэлэннэ, быстах медицинскый аналлар ороһулуунулар Оройуоннаабы аптека үлэ-

иттэргэ наадылааччыларга амыттан 256 солк суумалаары атылаата. Ийитыныкыттар кыһыл муунуктарга түмөсөн медицинскый темаларга бэһиннэстэри ийиттэлэр.

Ордук көхтөөх үлэ совхоз Хатылытаабы отделениетын «Сугулаан» нормочетар ылытылаах. Оройуоннаабы кини балыһа 20 үлэиттэр сүөһүтэ эбик аһылын бэһиннэстэригэр хал-аан тымылтан умнан

туран үөрө-көтө үлэлээтэлэр. Кинилэр сайыны ытарга бэһиннэни быһаах нормочет олбуоругар тэһиэлэр.

Бу кини күннэх маас-сабай тахсыга ордук көхтөөхтүн медиктар: Е. С. Оконешникова, А. И. Пермяков, В. В. Гуляев, А. А. Попов уо. д. а. кыттынылар. Кини балыһа үлэиттэргэ ийитэччилэр дагы сүөсүтүт киниэрин ылытылаах быһаччы дьаһалларын кыттар быһааннаахтар.

В. СТРУЧКОВ.

Хаһаайыстыба ахсын — хозрасчету уонна бэдэрээти

ССКП Кинн Комитета «Тыа хаһаайыстыбалар кини тарыиһыгар рациональной формалары уонна хозрасчету киллэрингэ тарыиһын үлэ оройуонутун үрдэтэр уталы тыһылаах дьаһаллар тустарынан» уураах ылына.

Бу докумуонна тыа сиритер билигин үөскөбөт производственной - экономической быһыы-майгы, сир олохуутун уонна сүөһү ийитин бары дьаһалларынан интенсификациянын курсун утумнаахтык олоххо киллэрин хаһаайыстыбаннай саага ыһаалларыгар сорууулаахтык уонна сир ахсын ийитингэ, тыа сирин үлэиттэрин производственной активностарын ийитингэ саймаларга табыстаах тарыттар үөскөтүлэр дьэ бэһиннэ.

Кини кини сыллар практикалар көрдөрүлүн, производствон бары таһымнарыгар хозрасчетнай сыһаннаһылар тохору баһылаахха, коллективнай бэдэрээти уонна ийитингэ технологический олохтоохтох ити ордук үчүгүйдик олоххо киллэриилэр. Коллективнай бэдэрээт араас формаларыттан ордук табыстаахтык ийитингэ уонна ийитингэ атын средстволара дуосагарга олохуран уһун болдьоххо сыһаарыллыбыт ахсан өтүтүн кыра элөөрлөр уонна биригээлэр көрдөрүлэр. Дойду бары регионнарыгар улам ордук ийитингэ дьэ-кэрэтинэн бэдэрээтигэ формалар тарына.

Ол эрэри хозрасчету уонна коллективнай бэдэрээти олохтоһуна адынаах сүөхтүк формалар уонна эппиэтинэ сүөх буолуу таһаарыллар. Угүс хаһаайыстыбаларга ити үлэ кадрдары сентөөхтүк бэлэмнэһиэ, дуосагардаах бэһиннэстэри дьирингэ ырытан оройуон сүөх ытыллар. Бэдэрээтээх элөөрлөр, биригээлэри уонна фермалары кытары үлэ сэдэ-дэ сүөхтүк дьаһалысыйы таһаарыллар, сата-йыы демократический принциптэргэ кылааһаллар, үлэ коллективтарын

(ССТА).

«КАСКАДКА» НААДАЛААХ КӨМӨ

КУЙЫННЕР. «Каскад» теледзордар биллэрдик тупсарыллылар. «Экран» производственной холбохун мааркатын чинэ-

нин чолугар туһэрэгэр бэлэмнэччир предприя-тиялар көмөлөстүлэр.

(ССТА).

Умнууга хаалбыт Улахан Күөл

«Чурапчы» совхоз Сыл-лааннаабы отделениетын Улахан Күөлүгэр бири-гээтигэр снл ахсын, үтөс курдук, адрдэр үлэлэнил-лэр. Быһыа манна эмиз орто оскулааны бүтүр-биттэртөн эбик күөс кэл-бэти.

Маннаабы ыччаттар үлэ-лир дагыны, олохтор да-гыны усулуобуйалара мөл-төх туһунан аасыт снлларга эмиз кэпэтигэр буолбута эрэри совхоз, отделение салалталара онтон түмүк оностумут-тара көстүбэт. Кормокух-наны ийитэ хаста үлэ-лэти карон баран рента-бельнайа сүөх диян ага-таан тохтоппуттар. Ду-ла-р кыһыта толору да-буоллар сүөһү аһаар-тиэрдилибэт; таһаарга ыраах үһү. Комбиниртан олохулар хаһаалара туу-на сүөх буолан ыһахтар ахсарбаттар. Маныаха уу-пырчычыга эмиз атых-тыыр, Холбоор, билин-и фермага снлдыбыт дүмүтүтэр хаһы хотон

илин өтүтэр эрэ олохул-дубут этэ. Совхозка баар биер уу таһар автомаш-на барытыгар тийиһимтэ биллэр суол. Онуоха атын суоллары көрдөөһүн тоҕо эрэ сүөх. Ыһахтар таһыр-дэа уудууллар. Тууһу снлбэт, аһаах аһаабат буоланнар сорох ыһахтар аһаах уулаабаттар. Итин-ник үлэлээн туох үчүгэй түмүгүн ситиһиэххэни.

Утуу-аһы биригээтээх ыһаһытарга кыһааны ийитин. Оттон үлэиттэргэ кайдаагы? Туох да ор-дуга сүөх дьирбигитер тийиэбэт. Кыһыл муунук диян агаан хонотого оройуонтар эрэри тым-ныла бэрт буолан ийит-нэ ким да сыһылаах, биер олохор олохтоо, о-с-суол сүөх. Сүөсүтүт күнэ кыстык ийи дьон уста-та баара-суога биердэ буолбут. Улэиттэр ким-тоһа былааннарын да-гыны биллэртэр. Экономический, политический үө-рэхтээгин оскулаарыгар пропагандистар аһаахыт-

тар эрэри дьыл батчаты-гар дьирби аһаахыс ыһа-патахтар. Коммунист А. М. Максимов уонна ССКП чиниэнигэр кандидат Н. Н. Максимов обществен-най үлэни толорууга ийитини көтүмөх сы-һааннарыгар эппиэтинэс тустаахтар. Улэиттэр ор-толорулар «эти үөрэхтэн билиги снл биер туһа-малыт» дьир ой-санаа үөскөһүнэ эмиз пропа-гандистартан быһаччы ту-кулуктаах.

Улэиттэр спец-таһаа-нан хаачылыллылар эмиз мөлөх. Маныаһынна Суөсүтүт долууга тары-лаахха. Бааһынык үлэни ийик.

«Чурапчы» совхоз салал-тата Улахан Күөл произ-водственной уаастаагы сүөсүтүттарин олохор оройуон, үлэтир, оло-роф усулуобуйаны тупса-рарга дьаһалы кылары эрийибэт.

И. АНДРОСОВ, БИСЛСК райкомун ик-ти секретара.

С СКП XXVII съезд норуот хаһаайыстыбатын са-
айынарыыга түргэтэтин программатын бигер-
гэһитэ. Түргэтэтин сорууттарын олоххо киллэрин
оройуон сойхоттарын хотуналарытар ханньык суол-
ларынан быһаарылдыахтарын собун туһунан бэ-
йэм санааларбын хаһмат ааһааччыларытар тирэ-
дэргэ быһаарыныым.

«Кыым» хайыат сэттинньитээди нүөмэрдэриттэн биирдэстэригэр «Өрүстэр кирбиһилэригэр» диэн ааттаах ыстатыйада Лена өрүс илин зигэринээди кураайы оройуоннар халтабай от үрэхтэрин уунан хааччылыы уонна нүөлсүтүү туһунан проблемнай боппуруостар көтөҕүллүбүттэрэ. Ити боччумнаах улахан сөрүктэр республика правительствотун таһымнаах быһаарыллар кыахтаахтар. Оттон мин бу ыстатыйабар республика правительствота уунан хааччылыы уонна нүөлсүтүү проблемнай боппуруостарын хайдах быһаарыахтаагын күүспэккэ, оройуон, совхозтар бэйэлэрин күүстэринэн туту оҥоруохтарын сөбүн туһунан көрсөтүһүөхпүн, санаа атастаһыахпын баҕарабын.

Саха сириттэр кураан сыллар балаһалара сазаланан эрэрин туһунан элбэхтик истэр буоллубут. Онуоха билиги тугу утары туруорабыт диэн боппурус барыбытын долгутуохтаах.

Курааны утары: охсууру биш суол кедьүүстээх
ныыматынан нүөлсүтүү уонна ходуһаларга сииги
тутуу буолар. Ааспыт өттүгэр үлэ бу көрүҥнэр
кайдах быһаарыллан испиттэрин кытта кылгастык
биксийизиг. «Өрүстөр кирбиэлэригэр» ыстатыйа-
да суруллубутун курдук, оттоохун көрдөрүүтэ би-
һиги оройуоммутугар улам таннары баран иһэр.
Холобур, 1951—60 сс. сылга ортотунан 45,4 тыһ.
тонна, 1971—80 сс. 28,2 тыһ. тонна, оттон кэлинги
бизс сылга ортотунан 28,8 тыһ. тонна от оттонно.
Аны ити сылларга сөнүү түһүүтүн динамикатын
кытта билсийизиг: 1951—60 сс. ортотунан 225 мм,
1961—70 сс.—238 мм, 1971—80 сс.—264 мм, оттон 1981
—83 сс. 276 мм сөнүү түстэ. Көрөбүт курдук,
айылда ходуһаларга от үүнэр сүрүн усуллубуйатын
—сөнүүн эбэн испит, оттон оттоохун түмүктөрө
төттөрүтүн таннары баран испиттэр. Сөнүү уонна
сир быйана хардарыта дьүүрэлэспэт хартыһынатын
тугунан быһаарыахха сөбү?

Бийаарыгта бийр эрх буолуон сеп: кэиникс; 40-ча сылларга оройуон салалтатын, туһааннаах специалистарын өттүттэн сир быйанын сатабыллаахтык сомсууга сөптөөх үлэ ыытыллыбата, сир кыта кэдүүстээхтик үлэлээһин мөлөөтө.

Сири кытта үлэ мелгөөбүтүн ханник чакчылар көрдөрөллөрү? Хас пятилетка айы кэриэтэ мелдиоративнай үлэлэргэ мелгүтөнүнүн солк. үп кутуллар эрзэри, хөдүналар үнүүлэрин үрдэттиги кирилэр көдүүстэрэ баара биллибэт. Утут сыларга куөдлэргэ, үрөхтэргэ, үрүйэлэргэ уу саппааһа кунуууллубата. Хөдүналары нүөлсүтүү үлэлэрэ кээнник уонна көдүүстэхтик тэниитилибэтилэр. 60-с сылларга колхозтар үрөхтэргэ бүтэй буор быһыттары өнөртөсбүттара. Ити быһыттар бастагы обургу уулар ыгааһыннарын тулуйбакка алдьамыттары уонна ол кэмтэн баччаанга диэри туһанылыбаттылар. Ол эрээри ити быһыттар ууну калытан нүөлсүтүүхтээх 5188 гектар хөдүналара аныаха диэри балансаттан уһуллубакка, списаниага таһаарылыбакка, сымыйа сыйыппара буолан нүөлсүтүү ахсааныгар киллэриллэн сылдьаллар. Инженернэй бырайыактарынан тутуллубут 414 гектары нүөлсүтүүхтээх Болтоно, 300 гектары нүөлсүтүүхтээх Мигири системалара хас да сүүһүнэн тыһыынча солк. үбү интэринээн бараннар көдүүстэрин көрдөбүтүлэр, туһанылыбаттылар. Бу системалар реконструкция ытытыллара былааннанар. 185 гектардаах Хаамыйа, 200 гектарга аналлаах Мөлүгэ нүөлсүтэр системалара уу саппааһа суоһуттан туһаныллыа иликтэр. Ол эрээри үрөх үөһүгэр тутуллубут улахан быһыттар көдүүстэринээбэр ардыгар омсолоро элбэх буолар. Ити үөһэ ахтыллыбыт улахан кээмэйлээх буор уонна инженернэй быһыттан, регулятордары агардастыы тутуунан үлүһүүтэ былыргы өбүгэ сараттан биирэммит бытар

Алаастар, урэхтэр хордоосторугар синги тохто-
туу үлэлэрэ букатын даваны ытыллыбатылар
Онон хордоостор уолсайынан даваны ходуна бы-
һытынан туһанылытбат кэриэтэ буолан эрэллэр
Дулдалары астаран техника үлалнир ходоуатын
кэнэтии тыһыынчанын тектарга ытыллына. Ит-
биир еттүнэн үчүгэй курдук да, урэхтэргэ, уруй-
лэргэ уу тохтоостот буолла. Онон ходоуналар кураан-
нааһыныарыгар эписини быһыгыта-майгыта үөскэ-
тотуу, синги тутуу үлэлэрэ ытыллыахтаахтара
көгүтүүгэ хаалла. Уолсайынан, ааспыт өттүтөр хо-
дуналарга нүөлсүтүү, синги тохтоотуу боппуроста-
рыгар элбэх сыһысхаллар, көдүүстөрө суох үлэлэр
быһыттары.

Өскөтүн нуелестүр, кырсы онорор уонна уоһу-
дар буоллахха, биһиги оройуонмут совхозтарын
хөдүналара гектартан 70 центнергэ тийэ оту биз-
рер потенциалнай кыахтаахтарын ТХСНЧИ
Одүлууннаады опорнай пуунун опыттара көрдөрөн
түгүлүдүр.

Билигний хэмтэгэ сирй кытта баар
гуахтан кыажтар баар буюулар. Мелиоративнай
гуахтан кыажтар баар буюулар. Ходуналы-
гуахтан кыажтар баар буюулар. Ходуналы-
гуахтан кыажтар баар буюулар.

тэтигээр андлаах «Якутмелиоводострой» трест оройуоннаагы ПМК-тын, «Агропромхимия» төрийэт-тин, нүүлсүгээр системалары үлэлтээр управление мехотридын курдук бэдэрэгчтнээр бааллар. Совхозтарга дугемелиоративнай этэрэгтээр төрийлэн эрэллэр. Сири кытта кэдүүстээхтин үлэлэһэргэ анал үөрөхтээк, үрдүк квалификациялаах специа-листтар албохтар. Оройуон, совхозтар партийнай, советскай, хайсаыйстыбаннай органнар салалталара киникки сылларга сири кытта ыкса ылсан үлэлэһин бириэмэ ирдэбилэ буолбутун сөптөөхтүк өйдөөн эрэл-лэр. ОАПК төрийлэнэгиттэн оройуон, совхозтар техни-ческай, финансовай ылаахтары биир сиргэ киин-нэмэ кэлиминик туһаныы санга усулуобуйалара үөс-кээтиллэр.

Оттон курзан сэлээр балаһалара кырдык даҕаны саһаланан эрэр курдуктар. Ааспыт үс сыйларга (1964—88 сс.) оройуонга сымга ортотунан баара-суоҕа 180 мм сөнгүү түстэ. Ити кумах-куйаар анардан эгэллэр сөнгүүлэрингэр тэҥнээх. Быйыл сөнгүү 150 мм эрэ тахса бэулдэ.

Ити үебө ыйылыбыг сага кыяхтары туһанан бу кураан сылларга хөдүһаларга нүөлсүтүү, синги тохтотуу ханнык үлөлөрин тэстивэхке сөбү?

Туох ханнык иннинэ, бары көдүһалэр хаардарын чингэтинин күүскэ туруоруохха. Үлэ бу көрүгэ кимтэн да сородаа сукс саас айы хампаанньа курдук ыытыллыгыта үгэскэ кубулуйун сөп этэ. Хаары чингэтингэ туһаныллар билэниги оҥоһуктар биир барыыга олус кыаразас сирэ хабаллар, оҥорумтуолара намыһах. Онон судургу эрэри кэтит хабыылаах чингэтээччи оҥоһуулаан сөп дин са-ныбыһын.

Үрөхтөр, алаастар хордогосторун ыарахан динс-
кэнэн, барананан көбүтөн бизиринин көгөтнөхкө.
Күһүн уонна саве сир ирбитин көпкө кырыстара
итинник көбүтүлүбүт хордогосторго ханна уулаах
сирдэртөн носуоһунан ууну халытыахха өбөтөр ар-
дахтатыахха. Ходубалары ардахтатыыга Хадаар ме-
ханизатора Д. К. Лукин иктэртэринин опыты мун-
уунна. Дмитрий Константинович эмиз бу көпсө-
тигэ кыттан санаатын этиэ дигэн күүтөбүн.

Субурууский аатынан совхозка оноһуллубатах кырыстаах хөдүнэлэргэ икки-үс сым ууну халытан көрбүттэр да, көдүүнэ мыра этэ. Хордоосторго ууну халытан үгөлүстүү хайаан дараны өрдөтөн оноһуллубут кырыстаах сирдэргэ ытыллыхтаах. Минеральный усурдуулары толору туһаныллыхтаах.

Ходуналарга сааскы хаар уутун, сайынны, кү-
һүнү сөкүүлэри тохтотууну мелиоративнай үлэ
биир суол сүрүн хайысхатынан буоларын умну-
муохха. Онуоха үрэхтэргэ, үрүүлэргэ сааскы хаар
уутун халытан нүөлсүтөргө өбүгэлэр багырхай бы-
һытара наада буоллулар. Быһыттары сир кыры-
һынан, балбаарынан, эбэтэр бэрэбинэ долборуктан
оготтоохха соп.

Ааспыт сыйларга сорох сирдэргэ, холобур, Быг-
каныта, Хомугуттаа, Улахан Күүлэ, хаһааныл-
дыбыт уулары ымыан биирээгэ уолдьаста. Итичэ-
тигэр нэһиликэнтэ иһэр уулаах Чурапчы, Диринг,
Чычаас күүлэрэ толорулдуохтара уонна ити кес-
пүт күүлэр оннуларыгар бөлөм үтөлсүтүүлэх үр-
дүк үүһүүлэх хoduһалар үөскүүхтэрэ. Өскөтүн ити
күүлэр уулары көһөрүүнү өссө уһатар буоллахха,
кураанна уулары туһата суох уолан хаалыада.

Күүлэр, көгүстөр ууларыттан оботторон хаар үрдүнөн ардакташыны мелжиратордар үзөтөн көрөлдөрө наада эа. Нүүлсүтүү манник жыжматын көдүүүнүн быхаарар кам уолдыспата дуо?

Төгө да кураан сыдлар балалалара кэлбитин ийин, күрүс-күрүс ардактаах сайынар син биир баар буолуохтар. Итинкин ардактаах уоһа саасны уулаах сыдларга эрдэттэн сорох бөлөмнүнүн үлэлэри ыытыарыт. Туох хантыйк ийини, уу сапалыын үөкэтнэххэ наада. Урохтор тодоостоох сирдэригэр буор быһыттары астарар наада буолуо. Холбоур, Сылданга Түөтэ үрэтин баһыгар хаа даһаны сириэнэн ууну тохотуохха сөп. Маана үрэтин баһыгар быһыт онорорго олус тодоостоох, кыра үлээх сириэн Чыман буолар. Итини тэҥэ Сыырдаахха, Вулдуннаахха, Сыһаһаахха, Улдахан Күөлгэ ууну хаайар урукку быһыттары чалдэргэр түһэтииллэр.

Сир ангынаады тууһа суох ууну көрдөөһүн олус сытыытык турар кэмэ кэллэ. Оройуон урдүнэн 23 бөдөн нэһилииниһаллах пууннар бааллар. Итиллэртэн баара эрэ икки нэһилииниһаллах пуун—Мындааайы уонна Мырыла—өрүс ыраастана, сайдана турар сүүрүктээх уутунан аһылыктаналлар. Онтон оройуон 21 дэриэбинэтин олохтоохтору сыл байы сайдымат, сүүрүгэ суох бүтэй күүлэр ууларын иһэллэр. Аастыт сыалларга күүлэр биллэрдик уол-луктар. Күөл уолан истээгин байы уута дьүдүэйэрэ, аһылыкка табытаһа суох буолан иһэрэ эрэбил. Ити аата нэһилииниһын сир ангынаады тууһа суох аһылык уутунан хааччылыы оройуон салалтатын биэр дьобуһунаах сөрүгэ буолара барыбагытар өйдөнөр. Илалыы Мэнэ-Хамалас оройуонун киинигэ Майа олохтоохтору сир ангынаады ууну иһэр буол-буттара уонтан тахса сыл буолла. Чурапчы оройуо-нун сирин ангынар даҕаны тууһа суох уулаах күүлэр бааллара эрэбил. Кылааһынайа, бу үлэни тохтотон кэбиспэккэ киэитик ыыттарыахха.

Сир анхнаады тууха суох ууну булан тугава
таһаарыы социальнай эрэ суолталлах буолбатах

Ити ууну кердсөөн экономикач сыйлаах буолгон сөп. киини иһэргэ эрэ буолбакка, өссө сирин, өлүстүүгэ туһаныаха сөп. Онон кураан сыйлар эргилдиллэре итиннэ партия уонна правительствэ социальная сайдыы боппуруостарын кууһка тууроутта сир ашынаабы тууһа суох ууну булууну булгуччу ирдиктэлэр.

Кураан сымлар балаһалара «Мындаҕайы» совхозна ураты сорукары туруорар. Сүөһүнү аһылытынан хааччылыыга оройуонга тирэх совхозунан буолар. «Мындаҕайы» бараммаг-хоромот уулаах өрүс энэригэр ытар. Кини хотуналарыгар 7-83 тиийэр ахсааннаах барыта 1500 гектардаах халытан, ардактаган нүөлсүтөр кыахтаах системалар оңоһулунулар уонна реконструкцияланалар. Итин таһынан сүүһүнэн гектардаах хотуналары нүөлсүтүөхтэрин септөөх Кебдөх, Нуойан, Бурданай системалара оңоһулдуохтара. «Мындаҕайы» оройон совхозтарыгар XII пятилетка сымларыгар барыта 15 тонна от сизмэтинэн, 10 тыһ. тонна отунан киһөлөһүөхтээх. Бу үөһэ ахтылабыт нүөлсүтөр системалары кедьүүстөөхтүн: туһаныы уонна от сизмэтинэн, отунан атын совхозтарга көмөтү оңоруу кыра совхозна олус кээптээһиннээх буолуот сөп. Мин санаабар, «Мындаҕайы» үтүөкөннээх кыахтарын бу кураан сымларга толору туһага таһаарарыгар оройуон бэдэрээтһэр тэрилтэлэра, совхозтара экинэ кыттымыны ыыахтаахтар. Бары нүөлсүтөр системалары хайаан даҕацы үрдүк кедьүүстөөхтүн туһанарга атын совхозтар техниканан, дьонунан көмө оңороллоро, опыт ыалалара наада буолуо.

Амма оройуонугар өрүүһү тодоостоох сирдэринэн сааскы көмүөл мууһун тохтотон уу харыттын үөс-көтөргө аналлаах хас даҕаны кыттым тумул быһыттары оңортообуттар. Быһыттары оңоруу судургу — үөс булдуозер үлэтэ. Оройуон бөдөрэттэнэр төрилтэлэрин, совхозтар нүүстэрин түмүн, амбалар опытытарын: Мырыла, Мындагаайы туһайыһыларынан өрүскэ тумул быһыттары астарар уонна онно кыйын уу кутан мууһу халыктарар тодо сатаматый? Бу үлэни ОАПХ сүрүнүүрүэ маала.

Нуотара, Куолума, Кэнидзе үрөхтөрө, дыыт курааныттан тутулуга суох, савас айыы ууларын сүүтүгүрдэллэр. Бу үрөхтөргө талахтарыны астаран, дуабалары ыраастатар үлээри биллэрдик күү-хүрдүүхкэ уонна ити үрөхтөргө быстах буор быһыттары астаран ууну халытан илээсүүгү суоллары толкуйдуохха. Арааһа, Нуотара, Куолумава мелиоративнай үлээри тэминэр мелиоративнай тэрилтэ үрдүтүн төрүттэмэрэ наада буолуо. Ити үрөхтөр ууларын, хотуналары туһага таһаарыыны уचाастактарынан сыһыанарыллыбыт совхозтар кыра кылахтарынан быһаарарга сорунуу тутах кырдык.

Совхозтарга лугомелиоративнай этэрээттэр (ЛМЭ) тариалж араллэр. Ити этэрээттэр үлээлэрин көдүүрү билгинистэ көстүбэт. Того дятэхха, совхозтар сазалталарга сага тариан иһэннэр ити этэрээттэр техникаларын, үлээһиттерин атын хаһаа-ыстыбаныай үлээригэр аралдытталлар. Ходуналарга күлөтүүү, ениги тохтоуту уонна да атын мелиоративнай үлээлэри оторого быһаарыылаах оруолу ЛМЭ-тэр ылыахтаахтарын умнумуохха.

Совхозтарга курааны утары охсуһуу сүрүн тэрээнин хайыскатынан бу этэрээттэри бары өттүнэн бөрөгөтүү буолуохтаах. Манна анал техникалары дьону бастайаннай сыйларыыхха, производствениай былааныры: тиэрдикха, бэдэрзет дуосабарын чочуйуохха. Кылаабынайа, ЛМЭ-тин сылы орчигчи үлэмпдэлэрин ситиһиэрин, киһилэр техникаларын, үлээһиттерин атын үлээлэргэ аралдытар омсолоох үгэстэн аххаастаанылар.

Урукку ведомствений мэхэйдэри туоратар, үбүлээһини, былааннары биэр кинигин сүрүннүүр, капиталнай үлэлэри тэрийэр аналлаах ОАПХ курдук салалта сонун органа төрүлүбүтэ. Ыккиситэ ОАПХ ити кыахтарын салалтада көдүүтээхтик туһанара оччо-бачча көстүбөт. ОАПХ госбюджетка уонна соххостар үптэригэр ыытыллыахтаах мелioresативнай үлэлэр улахан өлүүлэрин нүөлсүтүүтэ, ууну хаһааныгытэ, хөдүһаларга сөйгү тохтотууга туһаайан сөп этэ. Урукку курдук мелioresативнай үлэлэри ким хоото туруорсарынан көрөн эбэтэр биэр тэниик бытарытан бары соххостарга үлэлэр тэп аккаастыахха, Сорох сымларга кыра быһыттары кизниик тутуу, атын сымга сөйгү хөдүһа тохтотуу эбэтэр күһүннү нүөлсүтүү хампааныатын биллэрин, ардыгар ууну күһүннүу үлэлэрин тэниитин, о.д.а. бөчүмүһаах дьаһалттары илмөгөстик быһаарыаһын, туруоруу наада.

Курбан сыйлар эргилдизлер мелиоратор - специалистар оруоллара хаһаангытаалар да үрдүгүн мод-уяллар. Бачча тухары мелиоратор специалистар этиилерэ муштаахтарга даҕаны, бөчөккө даҕаны тоҕо эрэ киһилибэт, киһилэр тустаах үлэлэригэр айыгыннылаахтык сыһыаннаһы, холбоорун көлөрө илктэр.

Мелиоратордартан ирдэбили, контуруолу күүнүрдөр наадатыгтар ОАПХ иһиниз ағромелиоративнай советы тэрийиң үлэлэтиэххэ сөп. Бу советка мелиоратордар, агрономнар киридинэр. ОАПХ советын муһуһаа сотору-сотору буолбат уонна мелиоратордарга, агрономнарга быһаччы сыһыаннаах бөһүөрүөстөр онно үгүстүк керүлүбүттөр. Ити түмүгэр мелиоративнай үлэлэр күннэтэ контуруолдамматтар. Ағромелиоративнай совет ити итэҕини туоратыан сөп этэ.

Медикаторын идэвхн прэстижнэй онгорор наада
буолла быһыылаах. Кинэни ылаабынай специа-
листары кытта тэҥнэххэ. Уосна очко төгүл кэти
үлэтигэр хонтуруолу, ирдэбилэ күүскэ туруоруох-
ха.

Авсаят угут сыялар үтүөлэрин сир быһаанын үрдэткэ сатаан туһанматалык. Билигин кураан сыялар содууларын утары охсуһууну хаһааны-таарар да күүһүрдүөбүт. Олохпут быһаанга сир быһагыттан сийдистэнэрин умнуулабыт!

В. ЕРМОЛАЕВ,
агроном.

Айымнылаахтык үлэлиллэр

Байытын профессиональнай бырааһынныгытун Чуралчинскыа диэлектричтэстэри интернациональнай коллектив үлээн көрө бөлөхтөрдөх көрөс. Ол курдук, соторутаагыта Чуралчына сана подстанция бастагы учарата үлэс киллэриллилэ. Москвагаа көһө сылдьар электростанциялар трестэриттан Соколов Борис Александрович салалтыччылаах биригдэс кэлэн, икки Г-63 дизеллэри көтүрөн, сана Г-72 жаркылаахтары таппылар. Ошон Якутскайтан көлөр аһынаа соо-маланын тахсар түбөлүктөгүсэр маннаагы электростанция мыйланы Ама, Алексеевский оройуоннары кытары электростанциянан хаачыйар кыахтанна.

Сетевой участок үлэ-лүгтөрө биригдэпкөн бадарыкка кирдилер, ливинны капиталнайдык «ремонтнааһын» 45 тын солк. үлөни кытан былааннарын аһардылар. Кириллар көмчидэммит матерыйаал суутугар бир минометраах ливинны, бир трансформаторнай подстанцияны туттулар. Электромонтердар Кардашевский Г. П., Попов П. Г. килларбит рационализаторскай этиилэрэ Хотугу электростанция сэтхылар предпрятиеларын бөлүрүмнэ, атын сетевой участкактарга үлэ-хамнас кудумсуларгаар көмөлөсөт. Сетевой участкаан коллективтар «Коммунистический үлэ коллектив» дээн үрдүк аат илэрилинэ.

Бүгүн электростанция коллективна бөлөлөрүн төбөүрүстэриин электромонтер Ноов Н. С., Попов Н. Г., Кардашевский Г. П. снэрдэхтин киэн туттар. Ол курдук, электромонтер Ноов П. С. Хотугу электростанция ситимнэргэ идэтинэн бастык буолла. Оттон Попов П. Г. участкаан Бочуотун дуоскатытар таһаарылына. Электромонтер Д. Н. Местников эмиэ үтүө суобастаахтык үрдүк таһаарылаахтык үлэлиирин бөлүктөхкө көдө. Чуралчы снэтиннэтин ардаа байытар быйыл 12 км электрелиини тартылаахтыгар икки киллэрибит кылаата улахан. Бастыккардык снэс водител П. Г. Попов үлэлиир. Ливия тартылаахтыгар байып барыта 40 тын солк. төлөрүлүккө.

Дээн үлэлиир, өлөрүс усулуобуйанын тупсарылыа алдах үлэ аһытылына. Түрт уонна алты квартиралык өлөрүс дөлөрө арамүмүннэлэр. Сангидан өлөрүс кудумска, баяныккаа эмиэ мыйылына. Барыта 45 тын солк. үлэ барды.

ДЭС коллективын илгитер сана соруктар тураллар. Сана улахан подстанция үлэс киллэриллиитинэ снэбэстээн, соококтар электреликкаларын көрүү билиги эбэлинепититер эми көрдө.

Найилланын электростанциянан үрдүк таһаарылыа хамчылар туһугар ДЭС коллективна айымнылаахтык үлэлиир.

Е. МАКАРОВ,
сетевой участкастарнай хаастара.

Соторутаагыта Чуралчы айыма байытар кудумска үрдүк күүрүлүккө трансформаторнай подстанция бастагы учарата үлэс киллэриллилэ. Алексеевский оройуон уонна байын оройуонун электростанциянан хаачылаахыларын биллэрдик туттарды.

Көһө, снэрдик таас дөлөс электростанцияны таһаарылаахтыгар быйыл А. Т. Бринск салалар Амурскай уобаластан сылдьар Вуренский ГЭС гидростанциянан иккитарын И. И. Илэсхэ интернациональнай биригдэс үлэлиир.

Энергетик күнүгэр подстанция икки учаратан соокудэстэпкөн комиссияга туттарары сылдьылар. Оттон мыйа диспетчерскай пультаар оройуон бары подстанцияларын үлэс көнүгүрүлүлүлэ.

Снэтиннэ: (халастан) диспетчер Ф. Ф. Баранков, электрелик: Г. В. Антонов уонна А. Т. Бринск диспетчерскай пульта.

И. Окочеников фотота.

Сытылара тыйынан

А XII штилеткада электростанцияны өлөрүс 315 млрд кВт, чаа-бынан улааткада уонна 1860 млрд кВт, чакка тийиһэр.

А Быйыл электростанциялар туһу уонна кинини Эмбаска уонна Капелла-Ачинскай чычкан сыаналаах энергетическай чокторун суутугар сүрүшкөн дөдүл илгитер оройуоннарыгар таһаарылар.

А Аан дойду энергетикатын историктары аһара үрдүк күүрүлүккө —1, 150 тын электростанция бириин ливиннэра тутуулаллар.

ТЕАТРАЛЬНАЙ КИЭБЭЛЭР

Өрбүүс: оохохотарыттар «Улуу Октябры ай-халлыбыт» дини де-кларация хайылаахтыгары көрүү-көтүрө тү-мүтүнэ. Кыайылаах-тыгар бу күнүгэр оро-йуоннары Кудумска дөлөктөрү түмөсн бай-ыртан таһаарылар көр-үлүлэр.

Снэга бастагынан бастагы бөлөхкө кир-сэччүлэр—кырыс про-изводствотун участка-тар кудумскаларын дра-матическай тарысты-лар.

Бэра кудумска драма-тическай коллективна драматург Ст. Ефремов «Кудумска» дини драматическай быһа тар-дынын туруорда. Айы-кыс иккисинэ, идэти чопчу тартыллытын туруоратчы снэтиннэ билимнэни сы-лаахха сеп. Оруула-ан төлөрөччүлэриин барыта ферма үлэлиир-э—адаркын кыртаттар-тыкка улааттар буолбу-тар эмиэ көрөхсөбит-лэх, Сүрүн керой—кү-оот кылаа Мамя ору-лун мыйылыгыт Дора Тылкыскай, кини ийэ-лун Марфа Никольска-й тырды көрөччү Ва-талыа Дьячковская,

малток үлэлиир, коллек-тивна кылаа снэтист-тылаах-көтөх Хобороо-ну быйыл соохо про-изводствотун 4-с снэ-лын үлэлиир Пелагон-Полосина снэтиннэ-лэхтин төлөрдулар.

Иккис кылаа Урах Күөрэ уонна Төлөй Ди-рингин кудумска дра-матическай коллек-тивнара ооньоотулар. Бу иккисинэ быйы-лаах коллективтар күрөс быйылылар дини-чаккы интернайна үөс-кэтэ.

Урах күөрэлэр Эрилик Эристин «Снэччү үө-рүү» кэксэниинэ ту-руорбут инсценировка-рын ис хоһоонун снэко-арыйдылар. Декораци-онн өлөрүлэрин жюри үрдүктүн сыаналаага. Айыкыта көстөр кы-лаа дүөрүлүн таһаар-сэби буолбуттара, снэко-суулардэбиттөрө били-тэни.

Бирдирдээн оруула-ары төлөрөччү-ларан дьадагы Валба-ра орууун төлөрбут Да-рина Хотанованы бэ-лиэтиэххэ сеп. Кини ба-рыларын үрдүк сыа-наны ылла. Оройуон биллэлиир суусуһуга Яков Лавров 70 снэстаах, дүлэи Түмкүсэ Байбал,

инсценировканы туруорбут мыйа Яковлев Хору-да ооньор обраста-рын эмиэ снэтиннэстэ-хти арыйдылар.

Үс коллективтан чор-бойбут төлөй диригнэ-рэ эмиэ Эрилик Эри-стин «Билэи ыстааба» айыкытын көрөччү дүлүдүгэр таһаардылар. Барыта 17 кини оруу-лары төлөрдулар. Маас-сабай да снэга аах-сыллаах оруулары ба-рытын киллэрэннэр, снэга киллэргэ үлү-гүтүлээн диниэхэ та-һаарыларар арыы намылаах буолла. Де-корация кылаан киллэ-риллиирэ эмиэ эбистэ. Бирдирдээн оруулары төлөрбут Егор Петров (Дэдрэли), Василий Смирников (Утутуур), улаарын жюри үрдү-ктүн сыаналаага. Алек-сей Абрамов өстөхтөрө билимнэстэ бастагы кудумска оруу-лаах үлүгүдүк тө-лөрдо. Афанасий Ла-рептев снэга бэрт кыратык да көстөн аас-тар Тиргиллэр Тарантэй орууун снэ-хото тизэ-тэ.

Конкурс салтанат ба-рар.

М. МИХАЙЛОВА.

САГА КИИНЭЛЭР

«Встречающей души», уһулулбут талааннаах өдөр актёр Сергей Кол-таков.

Кылаас бөлөхкө көр-дөрүлүн өрөс аһы-лэнтэ—«Швед, пропан-ший без нести». Венгрия уонна Швейция кинема-тографистарын бу өт-пөх картыйналары П. Вале уонна М. Шеваль-ишеник аһаахха роман-нарынан оһоһулуна.

Снэтиннэ кырат по-литическай снэдактар Венгрияга үс күн ко-уулировкаламмыт жур-налист Адаф Маттсон снэтиннэ кудумска олус бутуурдаах дьада кини-рэр. Быйытын чинчи-лун кинигитин Маттсон кылаарыскаан аһас-кэргэн дэтирэгэ бы-лаарыллар. Оттон дьа-да ис диниэ хайдах өтэ?

Итилэри снэга бу күн-кэргэ үс—«Ошкба резид-ента», «Судьба резиден-та» уонна «Возражение резидента»—кинини тү-мүтүтүр «Конек операции «Резидент» дини киниэ-скратта таһаарыллар. Кинини снэтиннэ урук-ку картыйналары устарга үлэлиир аһар бөлөх ту-руорда.

С. ДАНИЛОВ.

Редатор
Н. Е. МАКАРОВ.

1981—1985 сылларга ки-ниэ издэтих арааччылар бу сыл ахсынны 25 кү-нүн аспапка уларсыйыт кинигэлэргитин оро-йуоннаагы кини библио-текага уонна кини нэи-лэхтөрдөргө филлалла-рыгар аһаан туттаргы-тыгар. Киниэ төлөрү-лүбүт түбөлүктөгү 1984-с. кудун тутар 13 күнүгэр СССР Верховнай Советын Президиумунан бигэр-тиллибит «ССРС-ка би-блиотечнай дьада ба-лытталларыгар» олоду-ран, киниэ сыаната 10 тө-гүл үрдэтиллэн, арааччы үлөлөрү тэрилеттин бух-галтериятын хаһааһы-тан тутулар.

Киниэни библио-течнай система дирекцията.

Район, профсоюз райкома, очнай-аач-най оскуола коллек-тивна учуутал Карда-шевский Гавриил Гав-рильевич таппытар убаа, үлэ уонна сө-рини ветерана

КАРДАШЕВСКИЙ
Николай Гаврильевич уһунук мыйдыан ол-бутуон, бөлөлөрүн кутурданылар бил-лэрэллэр.

Таппытар көргөннм, арабыт, убайыт, ай-махпыт ССКП чили-нэ, Ада дойдуну ко-нүсүүр Улуу снэри кытылылаага

КАРДАШЕВСКИЙ
Николай Гаврильевич уһун марахан ыа-рыттан олбутун, диригити кутурууан туран, бары билэр-лөкүгэр илгитинэрэ-бит.

Кэргэн, оҕолоро, бырааттара, айчык-тара.

Снэр-майгы Тематыгар Т и н э х и т э б э л

«Кини билиги тэрилта-битигэр үлэлиир икки-ий көрүнө буолла. Улаһыт илэи тийбэт кылаа-лаах көмүтүгэр илэли-лэ. Хомойох кини, бу көмө кини билигин ма-хамнылаах, үтүө суобас-таах үлэлиит быһыытынан көрдөбөтө. Эбэлинепитер көтүмөхтүк сыһыланнар, ырахан мыйылаах. Об-щественнай үлэс кыты-бат».

Бу дини-уот, коммуна-най хаһаайыстыба произ-водствотун управлени-тын тракторилытар Заха-ров Юрий Васильевича партиянай тэрилта секре-

тара Левин И. А. бирибэт характеристиката.

Адыах хонуктаагыта Захаров быраага иһэн ба-ран диниитер-уотугар аһаан сүтүлэнирэгэ. Оттон таһаарыстыы суук-ка таһыс быһыыта, снэ-лиит, биригэ үлэлиир та-һаарыстарын илгитер кута-сүрэ төстөн, умоса и-руйан турбута.

Захаров төрөөбүт күнэ—этиннэ 30 күнэ. Күн сирин көрбүт ити көрө-бөлө дэтиитин нэригэни бэлэтирэгэ санаама. Күмүсэр кооньуулаах «аһы аһа» суох үөрүү-көтүүм албааһыга дини,

ити күнэ туттарга бири-көпкө аһаан-мнэни бурунну снэга хаһаа-мат. Ол тутах буолуо дини аһа аһа ма-һыныта аһаахха аһы-лаан тэригэ доруоһа аһылааһыт.

Күүтүлүк күнүтү кылаа үлэлиир, мыйылааннар, үрүмнэлэр, үлүгүтүн турбуттар. Уһуа буолан оһуулаах тэригүгү өлөр-бүтүт. Көһөн кылаа-рын кутулулут. Үс дит-рээх бастааа кооньо-руулаах бастааа били-либит. «Дөх түһүтэ», «доруоһа түһүтэ» төс-тар биригэ бири кота-

дүлээн испиттер. Нус-баччы снэргэниэхтээх дөмүт саналара улам хойдон, устууан этиини буолбут. Доруоһаах ас-тан күүс үлүлүт Заха-ров таппылаах көргөннм таһаарды аһыныт, уу тэтирэгэ дэтирэгэ ты-мылаа кылаабыт. Ха-рыаннаах бырааһынык уаһа утуууан түмүтүнэ-ни. Дьада оһоһулаан ис дьада оһоһулаан кил-лэриллибит.

Таһаарыстыы суукка аһ-бах кини Захаров быһыы-тытан нэлиэллэрин бил-лэрин тыл этилэр. И. К.

Д. ЯКОВЛЕВ.

БИБЛИОГРАФИЯ: почтовый индекс 678700, Чуралчы с. Карл Маркс уул. 26 «а», ТЕЛЕФОННАРЫТ: редактор—21-332, отделлар—21-265, уонсай—21-505.

«Сага олох» (Нонал жизнь)—орган Чуралчинского района КПСС и районного Совета народных депутатов Якутской АССР.